

kampen historielag

Kampenkalenderen ● 2025

Kr. 100,-

Årets kalender

I **årets kalender for 2025** presenterer Kampen historielag fortellinger og bilder fra Kampens historie. Det er minner fra eget liv, og det er historier om hendelser og steder på Kampen og personer fra Kampen.

Har du gamle bilder eller historier fra Kampen? Vi er alltid interessert i å komme i kontakt med dere som har fotografier og historier fra Kampen. Bildene kan være 10, 50 eller 100 år gamle, fra hverdag og fest, ute og inne, skole, arbeidsliv, foreningsliv, gater og parker – alt om livet og menneskene på Kampen er av interesse! Bilder kan sendes inn til post@kampenhistorielag.no, på «gamlemåten» til Kampen historielag, Bøgata 21, 0655 Oslo, eller i postkassen under trappen i inngangspartiet, Bydelshuset, Bøgata 21. Da tar vi kontakt og tar en prat med dere.

Hjemmeside og sosiale medier: På vår hjemmeside www.kampenhistorielag.no finnes nyheter, fotogalleri og mange illustrerte artikler og fortellinger fra Kampens historie. Her kan du også sende inn egne fortellinger. Siden vil bli fornyet i løpet av 2025. Gamle kalendere, inkludert årets, ligger under overskriften Kampenkalenderen fra 1988 til 2025, på denne lenken <https://kampenhistorielag.no/arkiv/3821>. Du finner også informasjon om arrangementer og andre nyheter på Facebook-siden vår.

Redaksjon for kalenderen er styret i Kampen historielag: Kari Korbøl, Arne Kristiansen, Line Arneberg, Gunnar Brunborg, Anders Horn, Lars Morten Berg, Gro Walø-Syversen, Ragnhild Hoel og Amund Eriksen (redaktør). De tre sistnevnte har vært redaksjonskomite.

Produksjon: Freddi Wold Konsulenttenester, FWK, opplag: 450

Forsidebildet: Elever ved Kampen skole i skolegården i juni 1960 i forbindelse med at 4.-7. klasse hadde gjort en kjempeinnsats ved salg av såkalte merkater (små merker) med portretter av kongefamilien, til inntekt for Redd Barna. Les mer om dette under august-oppslaget. Ser du deg selv eller noen du kjenner i bildet?

Foto: Arbeiderbladet 16. juni 1960

Januar

Normannsgata 43. Foto: Ragnhild Hoel

Normannsgata 43 – selvstyrt rehabilitering

I desember 1976 flyttet jeg inn i ett rom og kjøkken i fjerde etasje i Normannsgata 43, en murgård fra 1900. Bøttedo i gangen og dusjkabinett på kjøkkenet. Leia for meg var 302,50 kroner som ble betalt kontant til eier, frøken Halvorsen. Hun bodde i trebygningen på samme eiendom og eide hele gården med broren sin.

Omtrent ett år seinere fikk beboerne i de 14 leilighetene vite at hele gården var solgt for 410 000 kroner, til Trygve Brudevold AS som skulle bygge om, med stipulert husleie litt over 3000 i måneden. Alle måtte flytte ut, i alle fall i byggeperioden. Jeg ble sagt opp. Men vi kjente til 1977-loven om kommunal forkjøpsrett for bygårder. Vi dannet borettslag, kommunen kjøpte gården på våre vegne, og vi startet en selvstyrt rehabiliteringsprosess. Arkitekt Hassa Horn (Terjesen, Kjellstad og Horn AS) tegnet, og entreprenør Diøs AS bygde.

Gammel og ung i huset deltok med hundrevis – kanskje tusenvis? – av dugnadstimer. Fru Christiansen i tredje var ikke så trygg på stillaset, så hun serverte kaffe og nydelige vafler i pausen. Vi gravde ut kjeller, rev loftsbodene og slo ut murvegger for å få døråpning til det indre gårdsrommet på 14 kvm, som ga plass til bad og do til alle. Nye vinduer og varmtvann i kjelleren. Totalpris 1,6 millioner.

Lån i Husbanken. Kostnaden ble omtrent 20 000 kroner pr. leilighet i første til fjerde etasje. I tillegg – to nye leiligheter på loftet, for Anne og Kjell og meg (vi hadde kortest ansiennitet og orket å løpe 5 etasjer). Vi fikk 90 kvm med utsikt over hele byen til ca. 150 000 kroner pr. leilighet, i tillegg til veldig mye egeninnsats. Felles takterrasse på toppen av huset. I februar 1982 var vi ferdige og avsluttet med en kjempefest i femte, hvor alle unntatt tidligere gårdeier deltok.

Men fortsatt sto bilene og stanget rundt Kampen kirke morgen og kveld; de tok snarveien via Hedmarksgata mellom Strømsveien og Finnmarksgata. I dag er det slutt på biltrafikken, og hver leilighet koster nå mellom fire og ti millioner. Kjenner dagens beboere til husets historie?

Tekst: Gunnar Brunborg

Uke	Man	Tir	Ons	Tor	Fre	Lør	Søn
1			1	2	3	4	5
2	6	7	8	9	10	11	12
3	13	14	15	16	17	18	19
4	20	21	22	23	24	25	26
5	27	28	29	30	31		

Februar

MOTOR NYT
Sport og Seilas

Forslag til nye hastighetsbestemmelser i Sverige.
Paa en motorriksdag i Stockholm for den blev der foreslaatt at hastighetsbestemmelse for motorvogner skulde ændres. Man vedtok følgende forslag:
Hastigheten maa for smaa personbiler som er forsynet med luftringer for 7-eters vogner, ikke overstige 45 km. i men. Denne hastighet skal gjelde paa landeveiene. I byene eller tett bebyggede stryk maa farten ikke være over 30 km. For personomnibusser er farten satt til 30 km. For lastevogner med bruttovækt ikke over 2 tonn skal farten ikke overstige 35 km., for lastevogner inntil 4 tonn skal farten ikke overstige 30 km., inntil 6 tonn 25 km. og over 6 tonn 20 km.
For automobiler med ringer av jern eller annet haardt materiell maa farten ikke være over 10 km.

En ny norsk karosserifabrikk.
Karosseriverkstedet.

ledet Trygg med 2-0. En reduisering da kunde muligens ha reddet et point for Frigg. Ikke lenge efter var dog alt haap ute for Frigg, ti Clason spilte Harald Halvorsen pent fri, og denne scoret sikkert Tryggs tredje maal. Det var drøyl kost for de djerne Friggere.
Frigg var helt borte igaar. Deans og Hans Dahl og delvis Thortvedt gjorde dog sine saker utmerket.
Tryggs lag overrasket behagelig. Forwardrekken gikk pent sammen, bare Fjeld klikket. Han var øiensynlig ikke paa det rene med hvilket parti han tilhørte. Halfrekken arbeidet pent. Asbjørn Johansen spilte sig veldig op i denne kamp og Berner og Lulle Christiansen var som i sine beste dager.
Hoel og Wigg gaar frem for hver ny kamp.
R. E. A.
Mere om Normans

Faksimile fra Dagbladet 15. mai 1925

Bilindustri på Kampen for 100 år siden

På forsommeren 1925 ble hovedstadspressen invitert til å besiktige en ny og moderne fabrikk på Kampen. Grosserer C. O. Nielsen hadde gått i gang med fabrikkasjon av bilkarosserier i Hedmarksgata 25. Fabrikken holdt til i deler av Levahn Mek. Verksted A/S gamle lokaler der. Initiativtaker til virksomheten var grosserer Rolf Bjerke som hadde bestilt 150 karosserier til de amerikanske Rugbybilene han importerte. Fabrikken spesialiserte seg i utgangspunktet på karosserier til disse bilene, men utvidet etter hvert repertoaret til andre biltyper. Fabrikken sysselsatte rundt 30 arbeidere. Etter pressevisningen var avisenes lovord mange:

«Til karosseriene brukes bedste sort norsk bjerke, og de forskjellige deler blir skaaret til paa de mest moderne træbearbeidingsmaskine».

«De norskbyggede karosserier kan produseres billigere end de amerikanske, men det paastaaes at de er 3-4 gange saa holdbare»

«...selve karosseriet som er laget av de beste bjerke-materialer og er godt sammensatt og avstivet. Aa ta fatt paa disse karosserier var som aa ta paa fjell.»

«Alt skjer med en fabelaktig hurtighet»

Det ble også brukt norskprodusert aluminium, og et eget salmakerverksted produserte puter og kalesjer

på en håndverksmessig måte. Og det gikk hurtig – opp til 3-4 karosserier kunne produseres daglig. Avisene la vekt på at dette var et tiltak som kunne gjøre landet mer uavhengig av utlandet, og dermed styrke vår valuta. De amerikanske karosseriene var også ansett å være uegnet for norske humpete veier: «... de har en meget smekker konstruksjon, - de er beregnet på gode, flate veier, og slet ikke avpasset efter vore forhold.»

Vi mangler dessverre opplysninger om fabrikkens videre skjebne. Mye tyder på at den allerede i 1926 hadde flyttet til Stålverket i Bøgata 27, da annonserte i alle fall fabrikken med denne adressen. Ifølge Norsk lysingsblad opphørte virksomhetene til C. O. Nielsen i 1949.

Tekst: Line Arneberg

Kilder: Nationen 15. mai 1925, Norges Handels og Sjøfartstidende 15. mai, Dagbladet 15. mai, Morgenavisen 12. juni 1925, Aftenposten 7. september 1926, Norsk lysingsblad 1. april 1949.

Uke	Man	Tir	Ons	Tor	Fre	Lør	Søn
5						1	2
6	3	4	5	6	7	8	9
7	10	11	12	13	14	15	16
8	17	18	19	20	21	22	23
9	24	25	26	27	28		

Mars

Utsnitt av to sider av Kristiania-politiets sedelighetsalbum fra 1880- og 90-tallet. Alle prostituerte måtte være registrert med bilde og personalia, og oppsøke politilegen for jevnlig kontroll. Foto: Justismuseet - Det nasjonale museet for politi, rettsvesen og kriminalomsorg

Prostitusjon – også på Kampen?

I Aftenposten vinteren 1884 svarer en innsender på en beskrivelse av Kampen som «en svær Dyngde av Raadenhed, Smuds og Elendighet» og «sybaritiske Sædelighetstilstande», hvor fattigdommen gjør «Tyveri til en betingelse for at kunne opholde Livet». Innsenderen mener det er bedre på Kampen enn i andre bydeler, det er en synkende andel uektefødte barn og han har ikke sett løsaktige kvinner i gatene på noe tid av døgnet. Men en fattig bydel som Kampen var nok ikke et unntak for prostitusjon.

På 1840-tallet beskrives prostitusjonen i Kristiania som et offentlig helseproblem pga. spredningen av kjønns sykdommer i alle befolkningslag. Bystyret bestemte at regelmessig undersøkelse av de såkalte offentlige fruentimmerne var nødvendig. Kvinnene måtte møte to dager i uka hos politilegen for kontroll, kalt *visitasjon*. Systemet gav prostitusjonen et inntrykk av lovlighet, selv om det var forbudt ved lov. Politilegens register forteller at kvinnene oftest var sy-, fabrikk- eller tjenestepiker. De kom fra vanskelige sosioøkonomiske kår. De tjente godt, men mest gikk til kost og losji til bordellverten eller utleieren. Oppsiktsvekkende hatter, drakter og støvler var gjenkjennelige trekk. Før 1850 var det 17 bordeller i Kristiania, de beste lå i Piperviken og de dårligste langs Akerselva på Vaterland.

I 1880-årenes store sedelighetsfeide sto kampen om visitasjonssystemet sentralt: sosialister, kulturpersonligheter og kvinnesakskvinner mot leger, teologer og konservative. Motstanderne mente at systemet hos politilegen var nedverdiggende for kvinnene som ble

undersøkt. Etter store demonstrasjoner og press, ble «offentlig» prostitusjon avskaffet i 1888.

Hva kan vi finne igjen i kilder om Kampen? I 1890 rapporterer Dagbladet om en nattlig brann i en trebygning i Bøgata 32. Den tiltrakk seg et blandet publikum hvor noen av kvinnene hadde «Hattefjær og i fuld Puds, og det faldt vel ingen nogen ind at undersøge, hvorfra de pyntede unge Damer kom saadan midt paa Natten». Vi vet også fra en annonse i Dagbladet i november 1896 at det ble holdt et «Sædelighetsmøde» i Kampen Menighetshus, hvor sogneprest Moe snakket om sedelighetstilstanden på Kampen.

Fra nyere tid kjenner vi til en pornoklubb i Normannsgata på 1970-tallet og kortvarige bordell-liknende tilstander i Normannsgata og Bøgata før og etter 2000. Antakelig verken mer eller mindre enn i andre bydeler i Oslo.

Tekst: Gro Walø-Syversen

Kilder: Oslo Bys Historie 3/4, Kampenposten 1978/2006, Dagbladet 1890/2005, Aftenposten 1884, Oslo byarkiv.no, Norgeshistorie.no

Uke	Man	Tir	Ons	Tor	Fre	Lør	Søn
9						1	2
10	3	4	5	6	7	8	9
11	10	11	12	13	14	15	16
12	17	18	19	20	21	22	23
13	24	25	26	27	28	29	30
14	31						

April

Kollasj av skjermdumper fra Olsenbanden-filmer – øverst fra Brinken 31 og butikken i Ullensakergata, nederst Normannsgata 19 og Normannsgata 44. I 2019 hedret Selskapet for Oslo byes Vel Olsenbanden med et blått skilt på huset i Ullensakergata 1.

Olsenbandens liv på Kampen

Filmene om Olsenbanden fra 70- og 80-tallet er uløselig knyttet til Kampen. Men hvor holdt Olsenbanden egentlig til? Og når? Kampen historielag har gått i hælene på Egon, Kjell og Benny gjennom 14 filmer. Her er en fullstendig oversikt.

Det ubestridte Olsenbanden-huset er der Kjell og Valborg holdt til i de fleste filmene. **Ullensakergata 1** er et gult trehus på hjørnet til Brinken. Men i de to første filmene hang banden like mye på etablissementene til Willy Hoels rollefigur Hansen. I *Operasjon Egon* (1969) – er det *Café Lefsa* de tre oppsøker straks Egon er ute fra Botsfengselet. Opp trappa fra Hansens pub er det bordell. «Du har både hus og hjem. Connie har kryssa av i almanakken hver dag i to år nå», får Egon høre. I dag holder *Farine* til i murhuset i **Normannsgata 44**. Her har det tidligere vært blant annet bakeri, politivakt, trykkeri og galleri.

I *Olsenbanden og Dynamitt-Harry* (1970) – er puben flytta til trehuset i **Normannsgata 19**. I filmen er steintrappa ut i gata prydet av to store vognhjul.

Fra *Olsenbanden tar gull* (1972) er Kjell og Valborgs leilighet eneste lokasjon på Kampen. I *Olsenbandens siste bedrifter* (1975) har Valborg sagt opp leiekontrakten, siden Olsenbanden skal flytte til Mallorca, men i *Olsenbanden for full musikk* (1976) er de tilbake. Da gifter også sønnen Basse seg i Kampen kirke.

Men så skjer det noe. Ullensakergata 1 er ute av saga. Når Egon i *Olsenbanden og Dynamitt-Harry på sporet* (1977) slipper ut fra Botsen oppsøker han Kjell og Valborg i det såkalte Gundersen-huset i **Brinken 31**, der Omsorg+ ligger nå. Huset var et kjent landemerke på Kampen, med dueslag i bakgården. I de to neste filmene bor Kjell og Valborg plutselig på Rodeløkkka. Også i *Olsenbanden gir seg aldri!* (1981) er Kampen fraværende. Da har Kjell og Valborg flyttet inn i moderne toppleilighet i høyblokkene på Sandaker. Men i *Olsenbandens aller siste kupp* (1982), *Men Olsenbanden var ikke død* (1984) og *Olsenbandens siste stikk* (1999) er Kjell og Valborg tilbake i Ullensakergata på Kampen, mens Egon, Benny og Harry har havnet på gamlehjem.

Tekst: Anders Horn

Uke	Man	Tir	Ons	Tor	Fre	Lør	Søn
14		1	2	3	4	5	6
15	7	8	9	10	11	12	13
16	14	15	16	17	18	19	20
17	21	22	23	24	25	26	27
18	28	29	30				

13.4: Palmesøndag, 17.4: Skjærtorsdag, 18.4: Langfredag, 20.4: 1. påskedag, 21.4: 2. påskedag

Mai

Regjeringsbygget i Akersgata 40 sto ferdig i 1904. Arkitekt var Henrik Bull og en av murerne som bygde det granittklede «Regjeringspalasset» var Anders fra Kampen. Foto: A. B. Wilse / Oslo Museum.
Innfelt illustrasjonsfoto: Murer i Kristiania, 1890-åra. Foto: Ukjent / Arbeiderbevegelsens arkiv (utsnitt)

«Arbeidet er livets salt» – et lykkelig par fra Kampen i 1902

I historielagets *Gammelt Nytt fra Kampen* Nr. 2 finner vi denne perlen av et tidsbilde. Regjeringsbygget – dagens Finansdepartement – er under bygging i Akergata 40:

Ægteskabelig Lykke eller Maaltidet paa Regjeringspaladsets Tomt. Arbeide er Livets Salt.

Det hadde et øyeblikk holdt opp å regne. Vi sto i porten til Regjeringspalasset og betraktet det storartede byggverk, som vi dag for dag ser reise seg for våre øyne. Vårt blikk falt på en av murerne, som just holdt middag. Sannsynligvis bodde han langt avveien et sted, for hans hustru hadde brakt ham maten. Begge hadde tatt plass på en steinblokk, og hun lente seg ømt inn til ham, mens han spiste med en sulten manns glupende appetitt. Imellom vekslet de noen ord og smilte strålende til hinannen. Det gikk straks opp for oss, at dette par bar lykken til huse.

Vi gikk hen til dem og spurte: «Hvorfor er dere så gla?» «Inte no å være sur for heller», repliserte mannen med umiskjennelig Kampen-sjargong, mens konen lo. «Nei, unnskyld, men er De ikke trett og lei over å slite i det fra morgen til kveld med disse svære steinene?» «Hadde vi inte stein, ble det vel inte no' hus for regjeringa heller».

«Svar ordentlig da, Anders», innskjøt konen leende. «Han er så vri'en i munnen så», vedble hun med

et beundrende blikk på sin mann. «Dere er visst gode venner, dere to?» begynte vi på ny. «Er vi venner, Marthea?» sa han med et lystig sideblikk til konen, og så lo de begge. Han var nå ferdig med maten og trakk snadden frem, karvet og tente «Å nei, det er inte så dårlig fortjeneste å være murer, og når en har kone og barn å forsørge, er det bare moro å arbeide, - hvisom atte en bare får beholde helbreden så ...»

Vi fikk etterhånden vite at de hadde vært gifte i 6 år og hadde 4 barn. Et lite hus hadde han kjøpt «på banklån» oppå Kampen og var ytterst fornøyd med tilværelsen. Avholdsmann var han just ikke, men hadde aldri vært beruset i sitt liv. Hans kjepphest var skråtobakk, hans yndlingsblad «Kristiania Dagsavis». Da vi hadde hørt dette, trykket vi hjertelig parets hender og gikk, i det vi tenkte: Sannelig er ikke arbeidet livets salt.

Tilrettelegger: Ragnhild Hoel

Kilde: *Lister og Mandals Amtstidende* 02.09.1902. (Ortografien i artikkelens brødtekst er oppdatert, for å lette lesingen).

Uke	Man	Tir	Ons	Tor	Fre	Lør	Søn
18				1	2	3	4
19	5	6	7	8	9	10	11
20	12	13	14	15	16	17	18
21	19	20	21	22	23	24	25
22	26	27	28	29	30	31	

1.5: Offentlig høytidsdag, 17.5: Grunnlovsdag, 29.5: Kristi Himmelfartsdag

Juni

Terje Berner ved den omtalte og berømte vestveggen mot Brinken, i nr 55. Foto: Amund Eriksen

Maestro Terje Berner – murekspert på Kampen

Terje Berner er – og har lenge vært – en velkjent person i bybildet på Kampen. Han har gjennom årene bidratt i Kampen Vel, Kampen bydelshus (en av pionerene), Kampenposten og Kampen historielag (æresmedlem). Lokalet bak takterrassen i Kampen Bistro kalles Englefabrikken fordi Terje hadde verksted der, *Kampen Englefabrik* – og laget bl.a. gipsengler brukt til Kampenprisen i mange år.

Terje vokste opp på Høvik. Etter skolegang med innslag av idehistorie, psykologi og samfunnsfag, tok han svennebrev og mesterbrev i murerfaget og ble muremester. I 1984 fikk Terje stipend fra Kulturdepartementet til å delta på European Center for Training Craftsmen, på San Servolo i Venezia, Italia. Det ble grunnleggende for veien videre. Han har senere flere års videreutdanning i Italia bak seg.

Han har lenge vært en av de fremste i landet på sine fagområder – stukkatur/gips og restaurering av murte og pussede fasader. Gamle mur-teknikker er glemt eller fortrent i vår moderne tid. Ekspertene og pionerene som Terje henter teknikkene frem igjen, til beste for vår felles kulturarv. Han er jevnlig brukt av Riksantikvaren. I 2013 ble bedriften T. Berner & Co AS tildelt Bygg og Bevar-prisen, for å ha utmerket seg innen bygningsvern i Norge. Han omtales som svært allsidig.

Terje vektlegger betydningen av erfaring og det praktiske. Ved oppdrag rundt omkring i landet knytter han gjerne til seg lokale håndverkere, og kombinerer

restaureringen med formidling og opplæring. Dermed sikrer han lokal forankring og eierskap.

Terje bor i historiske Brinken 55, som han selv har skrevet om i Kampenkalenderen fra 1992. Han leide verksted der fra 1980, kjøpte i 1995 og flyttet inn i 1999, etter omfattende restaureringsarbeid og bygging av et nytt murhus. Dette binder sammen det gamle trehuset og en sidebygning, med vestveggen mot Brinken. Bindingsverk, mørtel og mur i nevnte vegg ble restaurert for noen år siden (se bildet), med gjenbruk av ikke bare teglstein, men også den 150 år gamle kalkmørtelen. Og med plassfremstilt kalkmaling der kalkfargen ifølge Terje herder innenfor og sammen med mørtelen, med svært god binding som resultat. Nysgjerrig, og kreativt gjort!

Tekst: Amund Eriksen

Kilde: Kan man gjenbruke gammel kalkmørtel? av Terje Berner, artikkel 09.04.2024, byggogbevar.no, intervju med Terje høst '24.

Uke	Man	Tir	Ons	Tor	Fre	Lør	Søn
22							1
23	2	3	4	5	6	7	8
24	9	10	11	12	13	14	15
25	16	17	18	19	20	21	22
26	23	24	25	26	27	28	29
27	30						

8.6: 1. pinsedag, 9.6: 2. pinsedag

Juli

Gutter på feriekoloni i Villa Kampheim i 1917. Oppsal hadde på denne tiden landlige omgivelser. Elektrisitet kom først i 1919.
Foto: Østensjø lokalhistoriske bilder

Kampheim – feriekoloni og hvilehjem

I 1915 ble det nedsatt en komité for opprettelsen av Kampen menighets feriekoloni. Kolonien var et tilbud til barn over 5 år i Kampen sogn. Guttene måtte være 10 år eller yngre. Den første sommeren leide man villaen Kilden i Oppegård. Barna ble fordelt i to puljer – 14 jenter og deretter 12 gutter. Mødrene fikk komme på besøk en søndag i løpet av oppholdet. Kosten var rikelig, med fem måltider dagen: Frokost etter vekking kl. 8 var havresuppe med nysilt melk og smørbrød - om søndagene dessuten kaffe og egg. Videre var det litt kjeks, smørbrød og drikke kl. 11, middag (avvekslende, god og nærende mat) kl. 13, melk, kaffe og smørbrød kl. 16 og grøt og melk til kvelds kl. 19.

Vi kan vel regne med at det var liknende kost på bordet i Villa Kampheim i Oppsalskogen sommeren etter. Tidligere var Oppsal et jordbruks- og skogområde, men i 1900 startet en utbygging av spredte hus og hytter, som regnes som den eldste nybyggerkoloni i Aker. Kampheim ble bygget som privat villa i 1904. Kampen menighet kjøpte villaen og sidebygningen Hygga i 1916. Formålet ble nå utvidet til også å gjelde «slitne menighetskvinner» fra Kampen. Bruken av Kampen menighets hvilehjem og feriekoloni oppsummeres slik

i 1918: Vinter, vår og høst hadde 26 hvilegjester opphold (18 voksne, 8 barn). Oppholdene varierte mellom to og åtte uker: Om sommeren var 75 barn i Kampheim, fordelt i tre puljer á 25 barn. Jenter og gutter ble fortsatt holdt atskilt. Bruken av Kampheim var strengt forbeholdt målgruppene, men ynglingeforeningen, seinere KFUK-KFUM, fikk benytte Hygga til møter.

Kampheim ble igjen privatbolig - Kampheimveien 15b i dag - da feriekolonien flyttet til det Nye Kampheim ved Fetsund i 1933. Hygga ble seinere revet. På Oppsal reiste drabantbyen seg etter krigen, med utbygging av rekkehus og blokker.

Tekst: Ragnhild Hoel

Kilder: Kampen menighet sitt arkiv, Østensjø lokalhistoriske bildebase, Oslo byleksikon, Lokalhistoriewiki.

Uke	Man	Tir	Ons	Tor	Fre	Lør	Søn
27		1	2	3	4	5	6
28	7	8	9	10	11	12	13
29	14	15	16	17	18	19	20
30	21	22	23	24	25	26	27
31	28	29	30	31			

August

Elevene gjorde en kjempeinnsats, til inntekt for Redd Barna. Overlærer Sverre S. Amundsen takker for gaven. Foto: Arbeiderbladet 1960

Da Kampen skole ble TV-pioner

Den 20. august 1960 foretok Kong Olav den høytidelige og offisielle åpningen av ordinære TV-sendinger i Norge. På Kampen skole var elevene forberedt; to måneder i forveien hadde skolen nemlig fått et TV-apparat i premie fra Redd Barna. Den flotte gaven var en takk for at fire hundre av Kampen skoles elever fra 4. klasse og oppover hadde gjort en kjempeinnsats ved salg av såkalte konge-merkater, som var små merker med portrett av kongefamilien til inntekt for Redd Barna. På landsbasis var det solgt merker for 300 000 kroner til Redd Barnas aksjon. Og elevene ved Kampen skole utmerket seg ved å ha stått for en stor del av salget.

Innsatsen – og premien – ble behørig kommentert i flere aviser. Aftenposten skrev om «Kampen skoles gigant-innsats» og fortsatte: «I morges ble et televisjonsapparat, flunkende nytt, herlig stort og blankt overrakt en jublende skare Kampen-barn».

At nettopp et TV-apparat ble valgt som premie til en skole, hadde sammenheng med en pågående pressedebatt om bruk av skolefjernsyn i undervisningen. Med henvisning til utviklingen i våre naboland, var det mange – både politikere og fjernsynsselgere – som tok til orde for egne TV-sendinger for skolebarn. Den 19. mars 1962 kunne de eldste barna på Kampen skole bivåne den aller første norske skolefjernsynsendingen – naturfagprogrammet *Fra egg til kylling*.

Tekst: Tor Are Johansen

Kilde: Arbeiderbladet 25. mars og 14. juni 1960

Uke	Man	Tir	Ons	Tor	Fre	Lør	Søn
31					1	2	3
32	4	5	6	7	8	9	10
33	11	12	13	14	15	16	17
34	18	19	20	21	22	23	24
35	25	26	27	28	29	30	31

September

Reklameplakat for en jazzkveld på Kampen Bydelshus – Kjell til venstre ved pianoet, for noen år siden. Foto: Privat/Nanna Sandal. Innfelt: Kjell i dag. Foto: Marthe Landsem

Jazzveteranen Kjell Eriksen

Kjell Eriksen – en ekte Oslo-gutt! Født midt i byen – i Pilestredet – i 1934, bodde det meste av sitt voksne liv på Høybråten, og flyttet til Kampen i 1992. Han valgte Kampen fordi han opplevde at stedet bød på interessante kulturelle aktiviteter, ikke minst innen jazzmusikk, i stor grad med Marit Lauten som pådriver.

Kjell var korpsmusiker fra barnsben av. Han spilte i forskjellige korps på Høybråten, og endte opp som dirigent. Som ung ble han kjent med Rolf Letting Olsen (1916-92), som også var dirigent på Høybråten. Rolf Letting var dessuten en av grunnleggerne av Kampen janitsjar. Han var svært dyktig – og streng. Ingen måtte komme for sent til øvelsene. Vaktmesteren låste porten til øvingslokalet nøyaktig på det faste møtetidspunktet, og «forsentkommerne» ble låst ute. «Du må lære klokka før du kan lære å spille», var begrunnelsen til Rolf Letting.

Kjell Eriksen har ledet egne band siden midten av 1950-tallet, og var med på to av sporene til Norges første jazz-LP, «Metropol Jazz» i 1963.

Midt på 1990-tallet tok Kjell initiativ til en julekonsert på Bydelshuset på Kampen. Han hadde med seg sitt sjumannsorkester *Septetten* og sanggruppen *Jazzådu*, som utgjorde hans faste ensemble. Disse konsertene ble en tradisjon og en publikumssuksess i Kampenmiljøet.

Det var som regel trangt om plassene. I senere år har konserten blitt holdt på Kampen Omsorg+ i Brinken.

Kjell har også hatt andre konserter med sitt faste ensemble. Nora Brockstedt har vært gjestesolist, og da dukket Åse Wentzel, Arne Bendiksen og musikere fra Monn Iversens orkester opp som publikum. Einar Schancke har også blitt portrettert med musikk, tekster og anekdoter, fortalt av Andreas Diesen og Dag Vågsås.

På sine eldre dager vandrer Kjell rundt på Kampen og snakker med små og store. Spesielt er det stas med de minste. Han har hatt stor glede av å samarbeide med barn i Kampen barnehage. De deltok på julekonserten i 2023 på Omsorg+, et sjarmerende innslag. På Omsorg+ kan du også noen ganger høre Kjell spille og underholde.

2. september fyller han 90 år. Gratulerer!

Tekst: Arne Kristiansen

Kilder: jazzinorge.no, Nanna Sandal

Uke	Man	Tir	Ons	Tor	Fre	Lør	Søn
36	1	2	3	4	5	6	7
37	8	9	10	11	12	13	14
38	15	16	17	18	19	20	21
39	22	23	24	25	26	27	28
40	29	30					

Oktober

Ta beina fatt! Følg Hovinbekken nedover, gjerne helt fra Teglverksdammen på Hasle, over Tiedemannsjordet, ned gjennom Ensjø og Jordal. Klosterenga park blir en flott avslutning på en spennende vandring gjennom vårt nærrområde. Foto: Dronninga landskap AS og Amund Eriksen

Bård Breiviks visjon: Klosterenga park

Klosterenga park hadde etter en 30 års ørkenvandring offisiell åpning 10. juni 2023. Bård Breiviks store visjon om å la stein og vann forenes i kunst var endelig realisert. Åpningen av Hovinbekken gjorde dette mulig. Han ønsket også å speile mangfoldet i vår del av byen og samfunnet for øvrig. Det har blitt en fantastisk park i vår umiddelbare nærhet, den strekker seg fra Galgeberg og ned mot Grønlandsleiret mellom fengselsmurer og boliger i Schweigaards gate.

Bård Breivik fikk idéen til parken allerede tidlig på 1990-tallet. Hans tanke var å skape monumentale, skulpturelle verk i grensesnittet mellom arkitektur, landskap og byplanlegging. Han møtte stor begeistring, men det var ikke lett å få pengene som skulle til for å gjennomføre prosjektet. Oslo kommune har investert totalt 180 millioner kroner i parken, fordelt på Vann- og avløpsetaten, Bymiljøetaten og Kulturetaten. Kunstverket er storslått og rommer ca. 40 elementer i forskjellige typer granitt, søyler, vannrenner, fontener, trapper, portaler, store kar, akvedukter og store naturlige steinplater. I tillegg kommer 40 tonn grovhuggede blokker i Bohuslängranitt, og 23 håndhuggede blokker i Flivikgranitt.

Bård Breivik fikk aldri se sitt store verk ferdigstilt, han døde i 2016. Billedhugger Kristian Blystad overtok det

kunstneriske ansvaret og videreførte arbeidet i samarbeid med arkitekt Jørn Skaare. Dronninga landskap AS var landskapsarkitekter.

Byrådsleder Raymond Johansen sa ved åpningen av skulpturparken: «Oslo får nå en unik park på østkanten hvor vann og kunst møter hverandre. En skulpturpark for alle som bor og besøker byen vår, men først og fremst for nærmiljøet og bydelen.»

Erling Dokk Holm skriver i Aftenposten 21.6.2023: «For alle som lurer på om dette har blitt «Østkantens Frognerpark» så er svaret nei. Og om noen lurer på om det er et problem, så er også svaret nei. Klosterenga er noe annet: Den er mindre stiv, mer uformell og kanskje den beste representanten for hva byen kan være i 2024.»

Tekst: Arne Kristiansen

Uke	Man	Tir	Ons	Tor	Fre	Lør	Søn
40			1	2	3	4	5
41	6	7	8	9	10	11	12
42	13	14	15	16	17	18	19
43	20	21	22	23	24	25	26
44	27	28	29	30	31		

November

Gamlehjem i Betania bedehus, Kampen, ca. 1910. Foto: Narve Skarpmoen / Nasjonalmuseet. Retusjering og fargelegging: Kai Helge Andersen

Alderdom på Kampen omkring 1910

Hvordan var det å bli gammel på Kampen i tidligere tider? Her har fotograf Narve Skarpmoen gitt oss et glimt fra omkring 1910 – bildets titteler «Gamlehjemmet Kampen». Rommet og menneskene er gjort mer levende for oss gjennom fargelegging av Kai Helge Andersen, som viste bildet i Facebook-gruppa Kampen i 2024. Både Andersen og andre undret seg i første omgang over det store rommet og formen på vinduet. Dette kan ikke være i Normannsgata 22, som var Kampens første gamlehjem, opprettet av menigheten i 1913. Interiøret avslører at det er Betania, Kampens første bedehus, vi befinner oss i.

Betania ble bygd allerede i 1877 for *Den lille Indremission i Christiania*. Foreningen var drevet av lekfolk, ikke prester. Bedehuset ble brukt som kirke for Kampen menighet før Kampen kirke sto ferdig i 1882. Omkring forrige århundreskifte skal det ved hjelp av lokale kjøpmenn ha blitt holdt suppekjøkken, bespisninger og basarer i Betania. I 1900 ble det for eksempel holdt en fest «for ensomme enker på Kampen» der 250 enker ble servert middag med underholdning. Tankene går til damene på bildet! Fra 1882 leide kommunen første etasje, og menigheten drev Kampens Børneasyl (daghjem) for barn mellom to og sju år. Seinere ble i noen år altså den store forsamlingsalen i annen etasje tatt i bruk

«til pleiehjem for syge». Bildet viser mer enn 20 senger, tette forhold og lite privatliv! Vinterstid må det ha vært vanskelig å varme opp det store rommet med den ene rundbrennerovnen.

Daghjemdriften i Betania fortsatte helt til 1950-tallet. Mange har fortsatt barndomsminner fra daghjemmet, eller fra 2. verdenskrig, da bedehuset ble brukt som skolehus. Den lille Indremission drev ellers et rikt foreningsliv i Betania, med barne- og ungdomsforeninger med tilhørende korps og kor, Den lille Afrikamisjonen, søndagsskole m.m. Betania ble solgt i 1959 og har siden 1960 huset firmaet City Taktekking AS.

Tekst: Ragnhild Hoel

Kilder: Kai Helge Andersen, oslobyleksikon.no, Vårt Oslo 23. september 2021, Heidi C. Huitfeldt: *Fra Berg til Kampen* (2018), Jan Erik Thoresen/*Kampen historielag: Tilværelsen på Kampen* (2016), Kampen menighet sitt arkiv.

Uke	Man	Tir	Ons	Tor	Fre	Lør	Søn
44						1	2
45	3	4	5	6	7	8	9
46	10	11	12	13	14	15	16
47	17	18	19	20	21	22	23
48	24	25	26	27	28	29	30

Desember

Monika i aksjon på Thorbjørn Egners plass, med sitt eget hus i bakgrunnen, Bøgata 6. Foto: Amund Eriksen

Monica – juletræselger

Monica Kvasnes er født og oppvokst på Kvasnes, en liten bygd utenfor Ålesund. Hun har holdt på dialekten sin, selv etter å ha bodd 30 år i Oslo.

Kvasnes ligger ved sjøen, med utsikt til fjell og i flott vestlandsnatur. Der hadde familien en skog som Monica og pappa hogde grantre til julaften. Monica husker at de pyntet treet etter gammel skikk hver eneste jul, med levende lys, hjemmelagde kurver og nisser.

Hun flyttet til Oslo i 1995 for å begynne på Kunst- og håndverksskolen og studerte «Klær og kostyme». I dag jobber Monica på Munchmuseet i Bjørvika.

Monica og ektemannen Arve og deres to sønner Nils og Ole på 15 og 13 år, kom til Kampen for omtrent 10 år siden. Paret likte småhusbebyggelsen og ønsket sterkt å etablere seg på Kampen, og hadde lett etter trehus i fem år. De bor i det gule huset i Bøgata 6, der «Per på Hjørnet» bodde med sin kone Kari. Første etasje leier de ut til Blomsterenga, blomsterbutikken som eies av Line Andresen, og som Monica sier gjør området så vakkert.

Monica har tidligere vært styrer i en butikk som solgte planter på Grunerløkka, og har erfaring med salg og holde orden på økonomien.

Hun fikk tips om å selge juletrær av en venn som selger trær i Sofienbergparken. Monica er handlekraftig og satte i gang med juletræsalg ved kirka som et prøveprosjekt. Første året bestilte hun 400 trær fra Danmark.

«Det er en tøff, beinhard jobb alene om å få på plass trær i kulda, og rydding etter salget. Jeg er visst eneste dame som holder på med dette i Oslo, til vinteren blir det fjerde året jeg jobber med juletræsalg. Nå har jeg bestilt trær fra Rogaland.»

Trærne selges fort ut. Det som blir igjen av trær går til dyrefor til Kampen økologiske bondegård. Folk på Kampen setter stor pris på å kjøpe juletrær ved Kampen kirke. Takknemligheten over juletræsalget, har gjort prøveprosjektet til noe mer bestandig. Monica har lovet å komme tilbake. Hun ønsker å bidra med trivsel og juleglede til stedet hun bor.

Tekst: Sissa Lindqvist

Uke	Man	Tir	Ons	Tor	Fre	Lør	Søn
49	1	2	3	4	5	6	7
50	8	9	10	11	12	13	14
51	15	16	17	18	19	20	21
52	22	23	24	25	26	27	28
	29	30	31				

25.12: 1. juledag, 26.12: 2. juledag